

Nota begraafplaatsen 2023-2033

In gemeente Veere worden meer mensen begraven dan gecremeerd. Meer dan de helft van de overledenen wordt op één van de gemeentelijke begraafplaatsen begraven. Vergelijken met de rest van Nederland is dit veel. Dit kan komen omdat de gemeente mooie, ruime en goed onderhouden begraafplaatsen aanbiedt. Ook is in bijna elke kern een begraafplaats te vinden. Daarnaast zijn de tarieven betaalbaar en hanteert de gemeente goede graftermijnen. Ook heeft de gemeente al jarenlang een 'niet ruimen' beleid. Dit houdt in dat na het einde van een graftermijn de grafsteen wordt afgehaald, maar de overledene niet verplaatst wordt.

Met het oog op de toekomst zijn er enkele beleidsvoorstellen te formuleren waardoor het begraafbeleid verbeterd wordt en nabestaanden extra keuzemogelijkheden krijgen.

1. Samenvatting

Beleidsvoorstel 1: Capaciteit begraafplaatsen

In de Nota begraven 2014 is het voorstel gedaan om de begraafplaatsen Koudekerke en Domburg uit te breiden. Hierbij is gebruik gemaakt van twee manieren om de capaciteit te vergroten:

- Koudekerke, ophogen bestaand deel van de begraafplaats (inbreiden)
 - Domburg, uitbreiden op aanliggend deel, dit terrein is klaar gemaakt voor dubbel-laags begraven
- Deze twee manieren van het vergroten van de capaciteit zijn naar tevredenheid verlopen. Omdat het uitbreiden van begraafplaatsen tot hoge kosten en grote begraafplaatsen leidt is het voorstel om inbreiden als de norm stellen. Nadeel van inbreiden a lá Koudekerke is de impact op de bestaande begraafplaats. Bij één-laags begraven moet de grond 80 centimeter worden opgehoogd. Bij twee-laags begraven 1,20 meter. Dit kan niet overal, dan is de keuze voor uitbreiding beter.

De huidige begraafcapaciteit is voor de meeste begraafplaatsen ruim voldoende. Voor een aantal begraafplaatsen is nu al een planning:

- In Oostkapelle staat de uitbreiding voor 2023/2024 op het programma.
- In Veere ligt aansluitend aan de huidige begraafplaats een stuk grond wat in eigendom is van de gemeente. Dit zal over ongeveer 10 jaar in gebruik worden genomen.
- Zoutelande is in 2036 volgens de berekening vol en zal er in de jaren daarvoor moeten worden gekeken naar de mogelijkheid tot ophogen of uitbreiden. Een mogelijkheid die we onderzoeken is het gebruiken van de oude begraafplaats aan de Westkapelseweg.

Beleidsvoorstel 2: Termijn algemene graven

Een algemeen graf is in Nederland in de regel goedkoper dan een particulier graf, maar er is dan ook een einddatum. Na deze einddatum houdt het graf op te bestaan. Er is in de praktijk weinig verschil tussen een particulier en een algemeen graf in gemeente Veere qua tarief en regels. Het voorstel is om de regels voor een algemeen graf aan te scherpen, zodat er meer onderscheid komt ten opzichte van een particulier graf. Hierbij is het belangrijk dat er op een juiste manier met nabestaanden wordt gecommuniceerd zodat zij een afgewogen keuze kunnen maken. Regels welke aangescherpt worden zijn:

- Gebruikstermijn aanpassen naar 15 jaar (was 20 jaar)
- Eenmaal verlengen met 10 jaar (was 2 keer verlengen)
- Niet toestaan van het bijzetten van asbussen (was wel toegestaan)

Voorstel is om dit per 1 januari 2024 in te laten gaan en de verordening hierop aan te passen.

Beleidsvoorstel 3: Extra termijn particuliere graven

Momenteel is het mogelijk om een particulier graf af te nemen voor 20 jaar. Om meer keuze te geven aan nabestaanden is het voorstel om nabestaanden een extra keuze te geven. Zij krijgen de mogelijkheid om een graf af te nemen voor 20 óf 30 jaar en daarnaast, zolang men wenst, te verlengen met telkens 10, 15 of 20 jaar.

Beleidsvoorstel 4: Asbestemmingen

Ongeveer 53% van de overledenen uit de gemeente worden begraven, dit zijn circa 137 personen. De andere overledenen worden hoogstwaarschijnlijk gecremeerd. Op de begraafplaatsen is er minimaal aandacht geschonken aan het plaatsen van asbussen. Alleen op de begraafplaatsen in Vrouwenpolder, Oostkapelle en Zoutelande zijn urnengraven. Het toevoegen van een urnentuin in bijvoorbeeld Domburg, Westkapelle of Serooskerke versterkt de kwaliteit van en de binding met de begraafplaatsen. Daarnaast genereert het inkomsten van asplaatsingen die er anders niet zouden zijn.

Beleidsvoorstel 5: Behoud graven ondergronds

Op dit moment worden er geen graven ondergronds geruimd. Dit beleid zetten we door. De wens om overledenen te laten rusten wordt hiermee gerespecteerd.

Beleidsvoorstel 6: Aula's

De aula in Westkapelle wordt nu als opslag gebruikt. Het is het onderzoeken waard of deze aula op een andere wijze gebruikt kan worden. Denk hierbij aan begraafplaats-gerelateerde zaken, zoals een 24-opbaarkamer, verkoop van bloemen en kaarsen, gedenkruimte of een koffie- en theehuisje. Door dit

toe te voegen ontstaat er meer 'loop' naar en binding met de begraafplaats. Hierbij blijft rust op de begraafplaats het voornaamste doel.

Gezien de historische waarde en de uitstraling van enkele gebouwen is het voorstel deze te behouden: Grijpskerke, Meliskerke en Oostkapelle.

Beleidsvoorstel 7: Gebruik webagenda /bewegwijzering en info op de begraafplaatsen

Er wordt op dit moment gebruik gemaakt van een zogenaamde digitale webagenda. Hierin kunnen uitvaartondernemers 's avonds en in het weekend een dag en tijdstip voor een begrafenis inplannen. De agenda is door de gemeente naar eigen wens en inzicht in te richten. Daarnaast ontlast het medewerkers door niet bereikbaar te hoeven zijn buiten kantooruren en zijn processen efficiënter in te richten. Uit de enquête blijkt dat het gebruik nog niet bij alle ondernemers even duidelijk is. In de komende periode zullen we dit beter communiceren en uitleggen. Waar mogelijk verbeteren we de systematiek om tot een goed functionerend systeem te komen wat bij alle ondernemers bekend is.

Er is digitaal nog een verbeteringslag te behalen door de administratie beter te koppelen met de kaart. In 2023 wordt de voorraad bijgewerkt en gezorgd voor een digitale administratie waarbij de voorraad middels een GIS applicatie inzichtelijk is te maken. Dit geeft ook de mogelijkheid de locatie van de graven via een QR-code op de begraafplaats zichtbaar te maken voor de bezoeker.

We stellen in 2024 een plan op om de bewegwijzering te verbeteren en de vindbaarheid van graven op de begraafplaats te verbeteren.

2. Inleiding

Gemeente Veere heeft 13 begraafplaatsen in eigendom en beheer in de kernen Aagtekerke, Biggekerke, Domburg, Gapinge, Grijpskerke, Koudekerke, Meliskerke, Oostkapelle, Serooskerke, Veere, Vrouwenpolder, Westkapelle en Zoutelande. Het areaal te onderhouden graven, verharding, paden en groen is aanzienlijk.

In 2014 is 'Ontwikkel- en beheervisie begraafplaatsen gemeente Veere 2014-2024' vastgesteld. Dit nieuwe beleidsplan borduurt voort op de ontwikkelvisie, maar is ook geactualiseerd met de kennis en de ontwikkelingen van nu. De rapportage geeft een inkijk tot ongeveer 2033.

2.1 Visie

Gemeente Veere heeft rustige, groene en mooie begraafplaatsen voor haar inwoners. In elke kern is het mogelijk om te begraven. Voor de bezoekers van de begraafplaatsen is er een overdekte gedenkplek. Daarnaast zorgt de gemeente voor betaalbare tarieven.

2.2 Proces

In oktober 2022 zijn alle begraafplaatsen in gemeente Veere geïnventariseerd. Hierbij is gekeken naar het aanbod van type graven, de kwaliteit van de begraafplaatsen en de voorzieningen.

Er is een gesprek gevoerd met de beheerders, de onderhoudsmedewerkers, financiën, administratie en beleidsmedewerkers. De wensen en eisen uit dit gesprek zijn meegenomen bij het opstellen van dit beleidsplan. Daarnaast is de exploitatie geanalyseerd. Daarbij zijn de baten en de lasten bekeken en is er aan de hand van de grafuitgiftes berekend of er een begraaf- of crematiecultuur is. De berekening van de capaciteit van de begraafplaatsen is gemaakt door de gemeente.

Er zijn vragenlijsten aan uitvaartondernemers gestuurd, zodat zij hun wensen en ervaringen kenbaar konden maken.

2.3 Huidig beleid

Er worden verschillende soorten graven uitgegeven:

- Particulier graf: een graf voor 20 jaar met de mogelijkheid te verlengen met telkens 10 jaar. Men betaalt grafrecht en begraafkosten.
- Algemeen graf: een graf voor 20 jaar waar men alleen begraafkosten en onderhoudsrecht voor betaald. Het onderhoudsrecht kan 2 keer worden verlengd.
- Kindergraf: 20 jaar met mogelijkheid te verlengen met telkens 10 jaar. Men betaalt grafrecht en begraafkosten.
- Urnennis: mogelijkheid om een urn in een zuil te plaatsen voor 5 of 10 jaar met mogelijkheid tot verlengen van telkens 5 of 10 jaar. Men betaalt grafrecht en plaatsingskosten.
- Urnengraf: mogelijkheid een urn te begraven in een urnengraf voor 20 jaar met de mogelijkheid tot verlengen met telkens 10 jaar.
- De mogelijkheid tot het verstrooien van as.

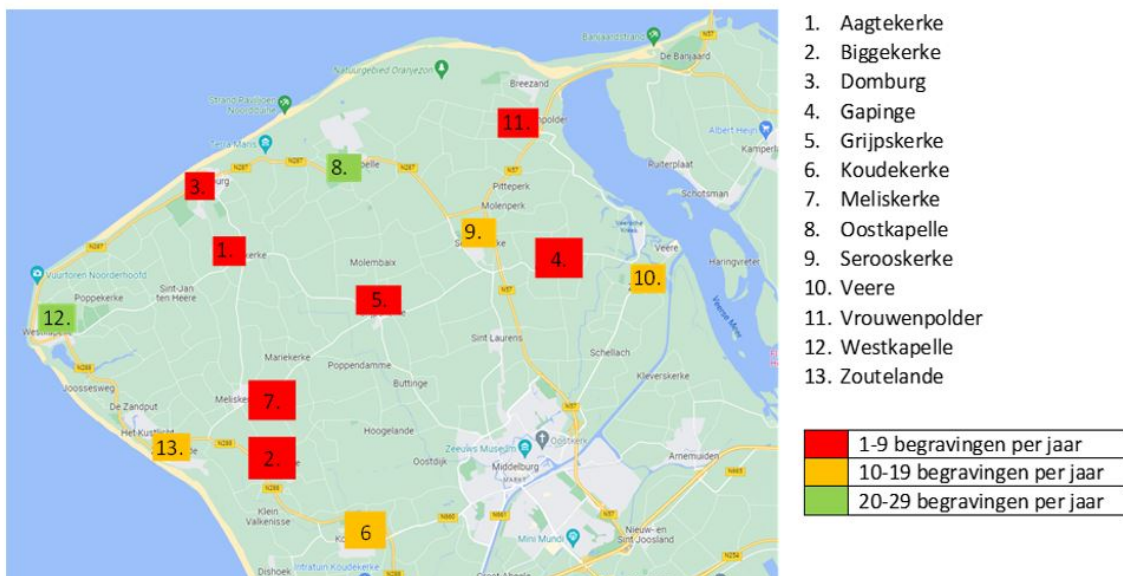
Overige werkwijzen:

- Graven worden niet geruimd. Bij een tekort aan begraafruimte wordt een naastgelegen perceel aangekocht ter uitbreiding. In Koudekerke is voor het eerst extra ruimte gemaakt door middel van ophogen van bestaande grafvelden in plaats van uit te breiden. Dit is een pilot naar aanleiding van de uitvoering van de Nota begraven 2014.

- De gebouwen op de begraafplaatsen zijn bijna allemaal omgebouwd tot schuilmogelijkheid of er is een nieuwe schuilmogelijkheid gerealiseerd.
- Alle overledenen hebben een sociale binding met gemeente Veere. Sociale binding is de relatie of band tussen mensen en groepen op sociaal gebied. Het begrip wordt ruim geïnterpreteerd, maar wordt wel gehandhaafd.

3. Begraven in Veere

De 13 gemeentelijke begraafplaatsen zijn in onderstaand overzicht weergegeven. De meeste begravingen vinden plaats op Westkapelle en Oostkapelle. Zoals op onderstaand kaartje te zien is zijn de begraafplaatsen verspreid over de gemeente.

De begraafplaatsen zijn allemaal ruim van opzet. Dat kan komen door het beleid dat wordt gehanteerd; niet ruimen, maar uitbreiden. De begraafplaatsen zijn ingericht met verharde hoofdpaden van klinkers of asfalt. De secundaire paden zijn in Zoutelande, Koudekerke en Oostkapelle uitgevoerd met schelpen. In Meliskerke zijn de paden uitgevoerd in grind. De overige begraafplaatsen zijn geheel uitgevoerd in gras. De begraafplaatsen ogen allemaal goed verzorgd en groen. Over het algemeen zijn alle begraafplaatsen onderhouden op CROW niveau A.

3.1 Capaciteit

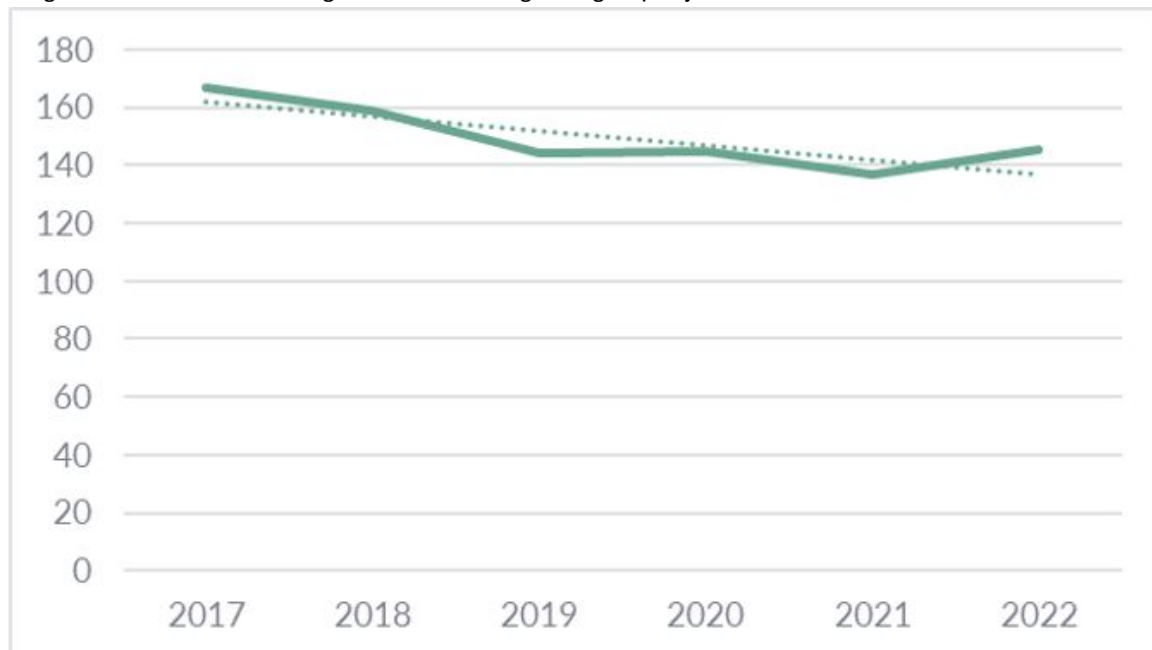
De vrije graven zijn door gemeente Veere uitgezet. Hieruit blijkt dat er een dreigend tekort aan graven is in Oostkapelle omstreeks 2028. Voor de overige begraafplaatsen is er meer dan voldoende ruimte.

	Vrije particuliere graven	Vrije algemene graven	Totaal vrij	Uitgifte gem. per jaar (2017-2022)	Aantal jaren vooruit	Capaciteit tot
Grijpskerke	167	101	268	6,3	42	2065
Biggekerke	129	114	243	6,8	36	2059
Koudekerke	319		319	18,0	18	2041
Meliskerke	123	58	181	10,8	17	2040
Westkapelle	442	220	662	21,3	31	2054
Zoutelande	126	23	149	11,3	13	2036
Aagtekerke	150	176	326	8,3	39	2062
Domburg	292	310	602	8,4	72	2095
Oostkapelle	58	50	108	22,5	5	2028
Gapinge	122	16	138	4,0	35	2058
Serooskerke	237	328	565	12,5	45	2068
Veere/Zanddijk	112	54	166	10,4	16	2039
Vrouwepolder	209	127	336	6,2	54	2077
	2486	1577	4063	147,0	422	

Tabel 1: Overzicht vrije graven (verstrek door gemeente Veere d.d. 1-6-2023)

3.2 Begraafcultuur

Het aantal begrafenissen is afgezet ten opzichte van het aantal overledenen in de gemeente. In 2021 overleden er 255 personen uit de gemeente. Er waren 137 begrafenissen. Dat betekent dat 53,7% van de overledenen begraven wordt. Dat percentage is hoog ten opzichte van het landelijke begraafpercentage (32,6%). Toch loopt het aantal begrafenissen, net als in het overgrote deel van Nederland, ook in de gemeente Veere af (met gemiddeld 2,2 begravingen per jaar).

Grafiek 1: Aantal begrafenissen 2017-2022

4. Exploitatie analyse

4.1 Kostendekking

De kosten van het onderhoud van de begraafplaatsen worden geheel gedekt uit de lijkbezorgingsrechten. In onderstaande tabel zijn de totale kosten en de baten uiteen gezet. Hieruit blijkt dat er een dekkingspercentage van 76% is. Dat houdt in dat 23% uit de algemene middelen komt. Dit is een acceptabel

percentage, aangezien de begraafplaatsen er niet alleen zijn voor de mensen die daar een graf bezoeken, maar ook voor anderen die daar willen wandelen, gedenken en bezinnen. In 2003 was de kostendekking 36% en in 2014 50%. De kosten worden dus steeds meer gedekt door de inkomsten. Onderstaande gegevens zijn ontvangen vanuit afdeling Financiën en betreffen de begroting 2023.

Kosten taakveld begraafplaatsen inclusief rente	€ 494.000
Inkomsten taakveld begraafplaatsen excl. heffing	€ 92.000
Netto kosten taakveld	€ 402.000

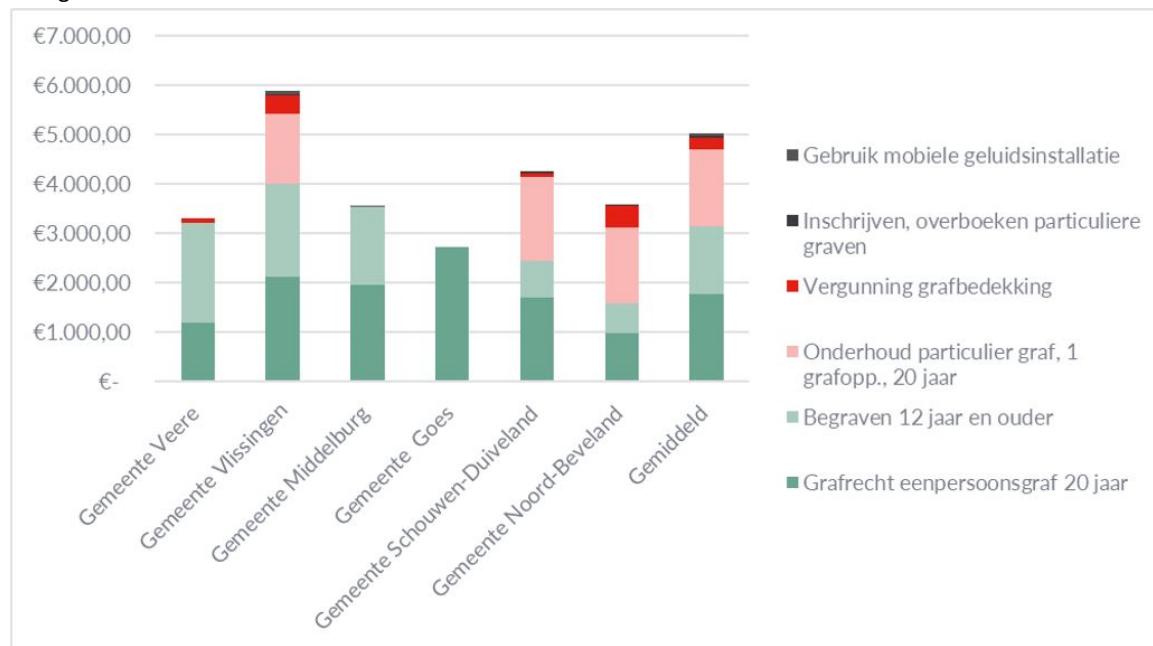
Overhead	€ 226.000
Totale kosten	€ 628.000
Opbrengst lijkbezorgingsrechten	€ 477.000

Dekkingspercentage

75,96%

4.2 Vergelijking tarieven buurgemeentes

Om inzicht te krijgen in de hoogte van de tarieven in vergelijking met de buurgemeentes zijn de meest uitgegeven tarieven met elkaar vergeleken. Hierbij is uitgegaan van een eenpersoonsgraf voor 20 jaar. Hieruit blijkt dat de tarieven van Veere onder het gemiddelde van € 3.883,- zitten. De duurste gemeente is Vlissingen, daar kost een graf ruim € 5.800,-. De laagste tarieven hanteert men in Goes, daar kost een graf in totaal € 2.720,-.

Grafiek 2: Vergelijking tarieven met buurgemeentes

Opvallend is dat het tarief voor het openen en het sluiten van een graf in Veere het hoogste is van de omgeving. Er wordt hier ruim € 2.025,- voor in rekening gebracht. In Noord-Beveland kost dit € 605,-. Het grafrecht daarentegen is relatief laag; € 1.190,- voor 20 jaar. In Vlissingen kost het grafrecht € 2.126,-.

5. Trends en ontwikkelingen

Op het gebied van begraven en cremieren zijn er in Nederland de laatste jaren heel wat trends en ontwikkelingen gaande. In het kort zijn dit:

5.1 Cremeren

In de afgelopen dertig jaar is het aantal crematies sterk gestegen. Er worden meer mensen gecremeerd dan begraven. Het landelijk gemiddelde in 2022 is 67,69% (bron: Landelijke Vereniging van Crematoria). Cremeren is meestal goedkoper dan begraven en overledenen willen nabestaanden niet 'opzadelen' met de zorg voor een graf. Er zijn steeds meer verschillende manieren om as te bewaren. Begraafplaatsen kunnen met het cremeren meedenken en zorgen voor meer diversiteit in het aanbod van asbestemmingsmogelijkheden. Er zijn nabestaanden die de as van hun dierbare thuis bewaren, maar nog steeds hebben nabestaanden de behoefte om asbussen een plek te geven op de begraafplaats. Want zo kunnen zij hun overleden dierbare bezoeken. Omdat nabestaanden niet weten hoe lang zij deze behoefte hebben, en om de kosten te kunnen overzien, geven zij vaak de voorkeur aan korte termijnen. Dit sluit ook aan bij de reden om te kiezen voor cremeren.

In Veere worden er meer mensen begraven dan gecremeerd. Toch is het raadzaam kwalitatief goede asbestemmingen aan te bieden zodat ook gecremeerde personen een plaatsje kunnen krijgen op een begraafplaats.

5.2 Modernisering Wet op de Lijkbezorging

Momenteel staat de Wet op de Lijkbezorging geen andere bestemmingen toe dan (natuur)begraven, cremeren en ter beschikkingstelling aan de wetenschap. Maar een aanpassing en modernisering van de wet lijkt in het verschiet te liggen. Hierbij is er geen bezwaar meer tegen nieuwe vormen van lijkbezorging, mits onderzoek wordt gedaan naar het draagvlak, arbeidsomstandigheden en milieuveiligheid. Dit betekent dat het mogelijk wordt om de uitvaart anders dan een begrafenis of crematie vorm te geven. De nieuwe techniek daarvoor is resomeren.

Resomeren

Resomeren is een andere manier van lijkbezorging. Het is een alternatief voor cremeren of begraven waarbij het lichaam binnen drie uur wordt ontbonden in een chemisch bad. Een voordeel van resomeren is het milieuvriendelijke karakter. Er vindt geen directe uitstoot van schadelijke stoffen plaats. Het residu dat overblijft is as, net als na een crematie. Indien resomeren een manier van lijkbezorging wordt, betekent dit dat er wellicht meer vraag naar asbestemmingsmogelijkheden komt.

Uitvaarttermijn

Een andere verandering heeft betrekking op het verkorten van de uitvaarttermijn. Dat is de periode waarin een lichaam na overlijden pas begraven of gecremeerd mag worden. Op basis van de Wet op de Lijkbezorging is dat minimaal 36 uur na overlijden. Er zijn echter religies die voorschrijven dat de uitvaart zo snel mogelijk moet plaatsvinden. Vanuit het Joodse geloof, en vanuit de Islam gaat het dan vaak om een begrafenis binnen 24 uur na overlijden. Het doel van de aanpassing van de wet is om onder voorwaarden toe te staan dat de uitvaart eerder mag plaatsvinden.

Andere mogelijke veranderingen

Er komen nog een aantal wijzigingen in de Wet op de Lijkbezorging in het kader van de modernisering. Bijvoorbeeld de verandering van de termijn waarin de uitvaartonderneming as vrijgeeft na een crematie. Dat is nu pas na een maand mogelijk. Een andere aanpassing heeft wellicht betrekking op het gebruik van de term 'lijk' in de overlijdensverklaring. Dat vinden nabestaanden kwetsend. Mogelijk dat niet alleen hierin verandering komt, maar dat ook de benaming van de Wet op de Lijkbezorging een aanpassing krijgt.

In Veere is het niet raadzaam op voorhand de behoefte aan resomeren te onderzoeken.

5.3 Natuurbegraafplaats

Een natuurbegraafplaats is een voor begraven gereserveerd gebied in de natuur, op de heide of in het bos. Bij het begraven worden natuurlijke materialen gebruikt. Op de meeste natuurbegraafplaatsen zijn de graven (die men ook kan reserveren) vaak eeuwigdurend en worden ze niet geruimd. Het voordeel voor nabestaanden is dat zij eenmalig een bedrag betalen en daarna niet meer hoeven te betalen voor de kosten van verlengingen en onderhoud.

Uit onderzoek blijkt dat de motieven van mensen die kiezen voor natuurbegraven sterk overlappen met de motieven van de mensen die kiezen voor cremeren: geen zorg voor nabestaanden en nabestaanden niet opzadelen met kosten voor (verlenging van) grafrechten. Naast commerciële natuurbegraafplaatsen zijn er ook een aantal bestaande gemeentelijke begraafplaatsen waar natuurgraven uitgegeven worden. Momenteel telt Nederland ongeveer 20 natuurbegraafplaatsen.

In 2014 werden er zo'n 200 overledenen op een dergelijke begraafplaats begraven. In 2019 waren dit er zo'n 1.500. Er is dus een stijging waar te nemen, maar het marktaandeel van de natuurbegraafplaatsen is nog steeds klein.

5.4 Duurzaamheid

Er is steeds meer de wens om zo duurzaam en natuurvriendelijk mogelijk te begraven. Bij duurzaamheid gaat het om de balans tussen mens, milieu en economie. De thema's zijn: hergebruik, behouden en bevorderen van bio-diversiteit, terugdringen energieverbruik, het beperken van transportkilometers

en vermijden van giftige stoffen. Er zijn verschillende mogelijkheden om een begraafplaats duurzamer te maken. Te denken valt aan:

- Aanbrengen van biodiversiteit
- Extensiever beheer
- Hergebruik van grafmonumenten
- Inzet van imkers en het houden van bijen
- Een openlucht-aula
- Een groener strooiveld
- Duurzamere paden
- Irrigeren met eigen water
- Gebruik van 'groene' grafkisten
- Bankjes maken van eigen gekapt hout

Voor Veere zijn de meeste bovenstaande maatregelen relatief simpel te realiseren als hier behoefte aan is.

5.5 Bovengronds begraven

Vanwege de vaak (te) harde bodem of gewoon omdat het onderdeel is van de cultuur, is bovengronds begraven in landen als Italië, Spanje, Portugal en ook in Zuid-Amerika de gewoonste zaak van de wereld. In Nederland is deze manier van begraven nog niet zo ingeburgerd. Maar het is wel mogelijk en wordt ook steeds vaker toegepast. De reden hiervoor is niet zozeer de harde bodem maar eerder de hoge grondwaterstand.

Bovengronds begraven kan bijvoorbeeld in een galerijmuur met nissen die door wanden van elkaar zijn gescheiden. In elke nis is plaats voor één overledene.

In Nederland komt het al op steeds meer plaatsen voor, zoals in Barendrecht, Hilversum, Amsterdam, Rotterdam, Enschede, Zwolle, Nijmegen, Maastricht, Valkenburg, Den Haag, Almere, Beverwijk en Lisse. Bovengronds begraven kan de capaciteit van de begraafplaats vergroten, omdat in meerdere lagen begraven kan worden en omdat de bovengrondse graven aangebracht worden op plaatsen waar geen reguliere graven kunnen worden uitgegeven.

Er is nog voldoende ruimte om in de grond te begraven. Bovengronds begraven is dan niet van toepassing voor Veere.

5.6 Technische ontwikkelingen

Voor een goede en toekomstgerichte administratie is een actuele tekening per begraafplaats inclusief een koppeling met de begraafplaatsadministratie wenselijk. Gemeenten willen begraafplaatsen karteren zodat deze op grafniveau gekoppeld kunnen worden. Dit houdt in dat de kartering bij oplevering 100% overeenkomt met de praktijk. Gelijktijdig vindt er een controle van de gravenadministratie, de tekening en de werkelijke situatie op de begraafplaats plaats.

Deze informatie kan gedeeld worden met nabestaanden via een informatiezuil of via een app, zodat nabestaanden een graf makkelijk kunnen vinden. Ook kunnen zij bijvoorbeeld historische graven bezoeken.

Tegenwoordig zijn er ook grafmonumenten waarin een QR code is verwerkt. Na scannen van deze code wordt er een filmpje van de overledene afgespeeld.

In 2023 wordt de voorraad bijgewerkt en gezorgd voor een digitale administratie waarbij de voorraad middels een GIS applicatie inzichtelijk is te maken. Dit geeft ook de mogelijkheid de locatie van de graven via een QR-code op de begraafplaats zichtbaar te maken voor de bezoeker. We stellen in 2024 een plan op om de bewegwijzering te verbeteren en de vindbaarheid van graven op de begraafplaats te verbeteren.

6. Participatie

De gemeente hecht waarde aan de mening van anderen. Uitvaartondernemers hebben direct contact met de nabestaanden en komen zelf op de begraafplaatsen. Er is daarom een vragenlijst opgesteld die naar 20 ondernemers is gestuurd. Zes ondernemers hebben de vragenlijst ingevuld. Op hoofdlijnen zijn dit de uitkomsten:

- De asbestemmingen zijn prima, er is geen behoefte om dit uit te breiden
- Het onderhoud is zeer goed en de begraafplaatsen zijn mooi
- Doorzetten van het beleid ondergronds niet te ruimen. Ophogen kan een mogelijkheid zijn
- In de gebouwen ruimte maken voor een neerleggen van een condoleanceregister
- De website zou meer informatie mogen hebben over de begraafplaatsen en voor ondernemers buiten de gemeente
- Het gaan gebruiken van een webagenda om begrafenissen te plannen
- Toevoegen van 10 jaar grafrecht als eerste uitgifte
- Verlengen met extra mogelijkheid 5 jaar

7. Beleidsvoorstellen

Door gesprekken met de medewerkers, een fysieke inventarisatie van de begraafplaatsen en het analyseren van de aangeleverde (financiële) stukken zijn er enkele verbeterlagen te maken, waardoor de begraafplaatsen toekomstbestendig worden, de binding wordt vergroot en nabestaanden extra keuzemogelijkheid krijgen.

7.1 Capaciteit begraafplaatsen

In hoofdstuk 3 is duidelijk geworden dat er meer dan voldoende graven zijn in de gemeente. Op Oostkapelle na, kan er tot ver na 2041 begraven blijven worden. De gemeente wenst ondergronds niet te ruimen om de overledenen te laten rusten. Deze wens wordt gerespecteerd. Door ondergronds niet te ruimen worden de begraafplaatsen uitgebreid door percelen aan te kopen en deze in te richten. Wel worden de grafstenen van de graven weggehaald als er geen belangstelling meer voor een graf is. Daardoor lijkt het dat sommige velden leeg zijn, maar ondergronds liggen er personen begraven. Aangezien de begraafplaatsen allemaal groot zijn, onderhouden moeten worden en er velden bovengronds geruimd zijn is het niet altijd nodig om percelen te blijven aankopen. In de Nota 2014 is het voorstel gedaan om begraafplaats Koudekerke op te hogen (inbreiden) over een bestaand grafveld. Dit is naar tevredenheid uitgevoerd. Het ophogen en opnieuw inrichten van de begraafplaatsen is wel een aanzienlijk duurder manier dan ruimen en vergt aan de voorkant onderzoek naar waar dit mogelijk is. Ook is de impact op de begraafplaats groot, er dient minimaal 80 centimeter zand worden toegevoegd. De verwachting is wel dat het ophogen een goedkopere oplossing is dan aankopen, inrichten en onderhouden van nieuwe delen. Het inbreiden wordt de nieuwe norm, tenzij het niet kan, dan is uitbreiden beter.

7.2 Termijn algemene graven

Wat wordt verstaan onder een algemeen graf in Nederland?

Een algemeen 'huurt' men van de gemeente. Er wordt een gebruiksrecht verleend. Voor een algemeen graf betaalt men alleen delvingskosten en onderhoudskosten. Er is meestal maar een korte gebruikstermijn van 10 of 15 jaar. Nadat deze termijn is afgelopen wordt het graf (bovengronds) geruimd. In een algemeen graf liggen meestal meerdere (voor elkaar onbekende) personen.

De gemeenteraad van Veere heeft eerder besloten dat het ruimen van algemene graven niet aan de orde is. Er is daarop besloten om belanghebbenden van algemene graven welke zijn uitgegeven na 1 april 1998 de mogelijkheid te bieden om na de gebruikstermijn van 20 jaar het onderhoud af te mogen kopen met twee keer 10 jaar. Op deze wijze wennen belanghebbenden er aan dat hun graf een maximale termijn heeft. De algemene graven van voor april 1998 blijven bestaan totdat de ruimte nodig is om capaciteit te creëren. In de praktijk betekent dit dat er eigenlijk maar weinig verschil is tussen een particulier en een algemeen graf. In onderstaand overzicht zijn de verschillen inzichtelijk gemaakt.

	Algemeen graf	Particulier graf
Gebruiks- of graftermijn	20 jaar	20 jaar
Mogelijkheid verlengen grafrecht	nee	ja, telkens 10 jaar
Onderhoudsrecht bij eerste uitgifte	ja	nee
Mogelijkheid verlengen onderhoudsrecht na eerste uitgifte	ja, twee keer 10 jaar	nee
Mogelijkheid reserveren naastgelegen graf	nee	ja
Aantal personen in graf	1	1
Mogelijkheid plaatsen asbussen	ja, 1 asbus	ja, 1 asbus
Afmeting graf	2,25x1 m	2,25 x 1,25m
Sociale binding van toepassing	ja	ja
Gebruiks-of grafrecht		€ 1.190
Delvingskosten	€ 2.025	€ 2.025
Onderhoudskosten	€ 586	
Vergunning	€ 83,50	€ 83,50
Totaal	€ 2.694,50	€ 3.298,50

Tabel 2: Overzicht verschillen algemeen en particulier graf in Veere (tarieven 2023)

Een algemeen graf in Veere is goedkoper dan een particulier graf, maar heeft bijna dezelfde voorwaarden als een particulier graf. Het is raadzaam om de regels voor een algemeen graf aan te scherpen en beter te communiceren met nabestaanden, zodat zij een bewuste keuze kunnen maken. Zij dienen te weten dat het gebruiksrecht dus daadwerkelijk gaat stoppen na afloop van de laatste gebruikstermijn. Voorstel voor nieuwe regels zijn:

- Gebruikstermijn aanpassen naar 15 jaar (nu 20 jaar)
- Eenmaal verlengen met 10 jaar (nu twee keer mogelijk)
- Niet toestaan van het bijzetten van asbussen (nu wel toegestaan)

Dit betekent concreet dat een algemeen graf maximaal 25 jaar bestaat.

Financiële consequentie:

Qua tarief verandert er weinig. Door de regels aan te scherpen kan het zijn dat men vaker kiest voor een particulier graf, dat later verlengd kan worden en er opnieuw inkomsten zijn.

7.3 Termijn particulier graf

Momenteel is het mogelijk om een particulier graf af te nemen voor 20 jaar. Om nabestaanden meer keuze te geven is het voorstel om een extra graftermijn van 30 jaar toe te voegen. Men kan dan dus kiezen uit 20 of 30 jaar voor de eerste uitgifte en de termijn blijven verlengen. Verder geven we de mogelijkheid om niet alleen 10 jaar te kunnen verlengen maar ook 15 of 20 jaar.

Financiële consequentie:

De gemiddelde interesse in een graf in Nederland is ongeveer 40 jaar. Na veertig jaar is de opbrengst van het graf voor beide termijnen even hoog.

Huidige opbrengst		Nieuwe opbrengst	
20 jaar	€ 1.140	30 jaar	€ 1.710
Verlengen 2 keer 10 jaar*	€ 1.136	Verlengen 1 keer 10 jaar*	€ 568
Totaal	€ 2.276	Totaal	€ 2.278

* zonder indexatie

7.4 Asbestemmingen

In hoofdstuk 3 is uiteengezet dat meer dan de helft van alle overledenen in de gemeente wordt begraven. Dat betekent dat de andere helft (naar verwachting) wordt gecremeerd. In 2021 waren dat circa 118 personen. Op de gemeentelijke begraafplaatsen zijn er weinig mogelijkheden voor asbestemmingen. Er zijn enkele urnenzuilen geplaatst, maar hier wordt niet veel gebruik van gemaakt. Waar tegenwoordig veel gebruik van wordt gemaakt is de mogelijkheid om as te plaatsen in een graf in een urnentuin. Dit kan ondergronds in een graf of bovengronds in een sierurn. Momenteel zijn er in Veere, Vrouwenpolder, Oostkapelle en Zoutelande urnengraven. Het toevoegen van een urnentuin op begraafplaatsen met hoge jaarlijkse uitgifte versterkt de kwaliteit van de begraafplaatsen, de binding met de begraafplaats en het aanbod wordt vergroot. Voorbeelden zijn Koudekerke, Westkapelle en Serooskerke. Deze begraafplaatsen kennen een hoge jaarlijkse uitgifte, waarmee de kans op vraag naar urnengraven het grootst is. De urnentuin dient dan wel meer aangelegd en ingericht te worden als een tuin dan nu het geval is. De locatie van de bestaande urnengraven op de drie begraafplaatsen kunnen ook meer als een tuin worden ingericht. Dat betekent meer afgescheiden van de andere graven, met een pad, waarbij alle graven eigen ruimte hebben voor beplanting om grafmonument heen.

Financiële consequentie:

Aanleggen urnentuin, afhankelijk van de te maken keuzes/ grootte/ aanpassingen € 7.500,- tot € 15.000,- per tuin.

7.5 Behoud graven ondergronds

In de gemeente Veere worden graven ondergronds niet geruimd. Dit betekent dat wanneer een overledene is begraven, deze altijd op diezelfde plaats blijft rusten, tenzij door nabestaanden anders wordt besloten. Als er geen belangstelling meer is voor een graf, worden de grafstenen wel weggehaald. Hierdoor lijkt het dat sommige grafvelden

leeg zijn, maar ondergronds rusten hier nog personen. De wens tot het ongemoeid laten van de graven ondergronds wordt gerespecteerd. Door het verwijderen van de grafstenen ontstaan er bovengronds lege grafvelden. Deze zijn op termijn geschikt voor inbreiding. Het inbreiden wordt de nieuwe norm, tenzij het niet kan, dan is uitbreiden beter.

De gemeente zorgt nog steeds voor het onderhoud. Na het ruimen is het grafveld leeg en staat hier dus enkel gras wat gemaaid dient te worden.

Financiële consequentie:

Verwijderen grafsteen en onderhoud van lege grafvelden. Verdere kosten zijn afhankelijk van inbreiding of uitbreiding en de betreffende locatie en worden per project specifiek geraamd.

7.6 Aula Westkapelle

Op alle begraafplaatsen zijn gebouwen aanwezig. In de 'Ontwikkel- en beheervisie 2014-2024' is besloten om alle gebouwen te slopen en er schuilgelegenheden voor in plaats te zetten. In de afgelopen jaren is men gestart met het gefaseerd ombouwen, waarbij goed gekeken is naar de functie. In onderstaand overzicht zijn de gebouwen opgenomen.

	vorm	onderhoud	functie
Grijpskerke	Stenen gebouw	laatste onderhoud 2023	opslag, schuilgelegenheid, watertap
Biggekerke	Stenen gebouw	wordt vervangen voor schuilgelegenheid 2024	nvt
	Historisch gebouwtje	laatste onderhoud 2022	opslag
Koudekerke	Schuilgelegenheid		schuilen, waterpunt
Meliskerke	Stenen gebouw	laatste onderhoud 2022	
Westkapelle	Stenen gebouw	laatste onderhoud 2022	
Zoutelande	Stenen gebouw	wordt vervangen voor schuilgelegenheid 2025	nvt
Aagtekerke	Stenen gebouw	laatste onderhoud 2023	opslag, schuilgelegenheid, watertap
Domburg	Schuilgelegenheid		schuilen, waterpunt
Oostkapelle	Stenen gebouw	laatste onderhoud 2022	opslag, schuilgelegenheid, watertap
Gapinge	Stenen gebouw	laatste onderhoud 2022	opslag, schuilgelegenheid, watertap
Serooskerke	Stenen gebouw	laatste onderhoud 2022	opslag, schuilgelegenheid, watertap
Veere/Zanddijk	Schuilgelegenheid		schuilen, waterpunt
Vrouwenpolder	Stenen gebouw	laatste onderhoud 2023	opslag, schuilgelegenheid

Tabel 3: Overzicht gebouwen op de begraafplaatsen

In Westkapelle is de lokale bevolking tegen het slopen van de aula. De aula heeft een prominente plek op de begraafplaats, nabij de ingang. Momenteel wordt de aula gebruikt als opslag. Het is het onderzoeken waard of deze aula anders gebruikt kan worden. Het is wenselijk dat het gebruik een relatie met de begraafplaats heeft. Denk hierbij aan bijvoorbeeld een rustplek, 24- opbaarkamer, verkoop van bloemen en kaarsen, gedenkruimte of een koffie- en theehuisje. Door een andere bestemming aan de aula te geven wordt de binding met de begraafplaats vergroot. Hierbij blijft rust op de begraafplaats het voornaamste doel.

Daarnaast komt er uit de vragenlijst, welke aan de uitvaartondernemers is gestuurd, dat er behoefte is aan een plek waar het condoleanceregister neergelegd kan worden. De gemeente kan een standaard aanschaffen waarop het register geplaatst kan worden.

In de Nota 2014 is er van uit gegaan dat alle aula's worden vervangen. Gezien de historische waarde en de uitstraling van enkele gebouwen is het voorstel deze te behouden: Biggekerke (historische gebouwtje), Grijskerke, Meliskerke en Oostkapelle.

De vervanging van de overige gebouwtjes is gefaseerd, de technische staat bepaalt het moment van vervangen.

Financiële consequentie:

Onderzoek ander gebruik aula € 5.000- € 7.500,-.

7.7 Gebruik webagenda

Er wordt op dit moment gebruik gemaakt van een zogenaamde digitale web agenda. Hierin kunnen uitvaartondernemers 's avonds en in het weekend een dag en tijdstip voor een begrafenis inplannen. De agenda is door de gemeente naar eigen wens en inzicht in te richten. Daarnaast ontlast het medewerkers door niet bereikbaar te hoeven zijn buiten kantooruren en zijn processen efficiënter in te richten. Uit de enquête blijkt dat het gebruik nog niet bij alle ondernemers even duidelijk is. In de komende periode zullen we dit beter communiceren en uitleggen. Waar mogelijk verbeteren we de systematiek om tot een goed functionerend systeem te komen wat bij alle ondernemers bekend is.

Financiële consequentie:

Afhankelijk van systeem

Bijlage A. Begraafplaatsen Begraafplaats Aagtekerke

Kwaliteitsscan

De begraafplaats Aagtekerke is gelegen aan de Prelaatweg. De begraafplaats is in rijen ingericht en in elke rij bevindt zich een ander type beplanting. Het beschikt over een groot uitbreidingsgedeelte dat nog niet is ingericht. De begraafplaats is voorzien van een hoofdpad van schelpen. Naast een strooiveld zijn er geen asbestemmingsmogelijkheden.

- + Netjes en verzorgd
- + Diverse beheergroepen
- + Open en lichte begraafplaats
- Geen plattegrond, bewegwijzering, vakaanduiding en grafnummering aanwezig
- Strooipaal naast een put

Capaciteit

Er zijn 150 vrije particuliere graven en 176 vrije algemene graven aanwezig. Per jaar worden er circa 8 graven uitgegeven. Als de uitgiftes hetzelfde blijven kan er nog 42 jaar worden begraven (tot 2062).

Begraafplaats Biggekerke

Kwaliteitsscan

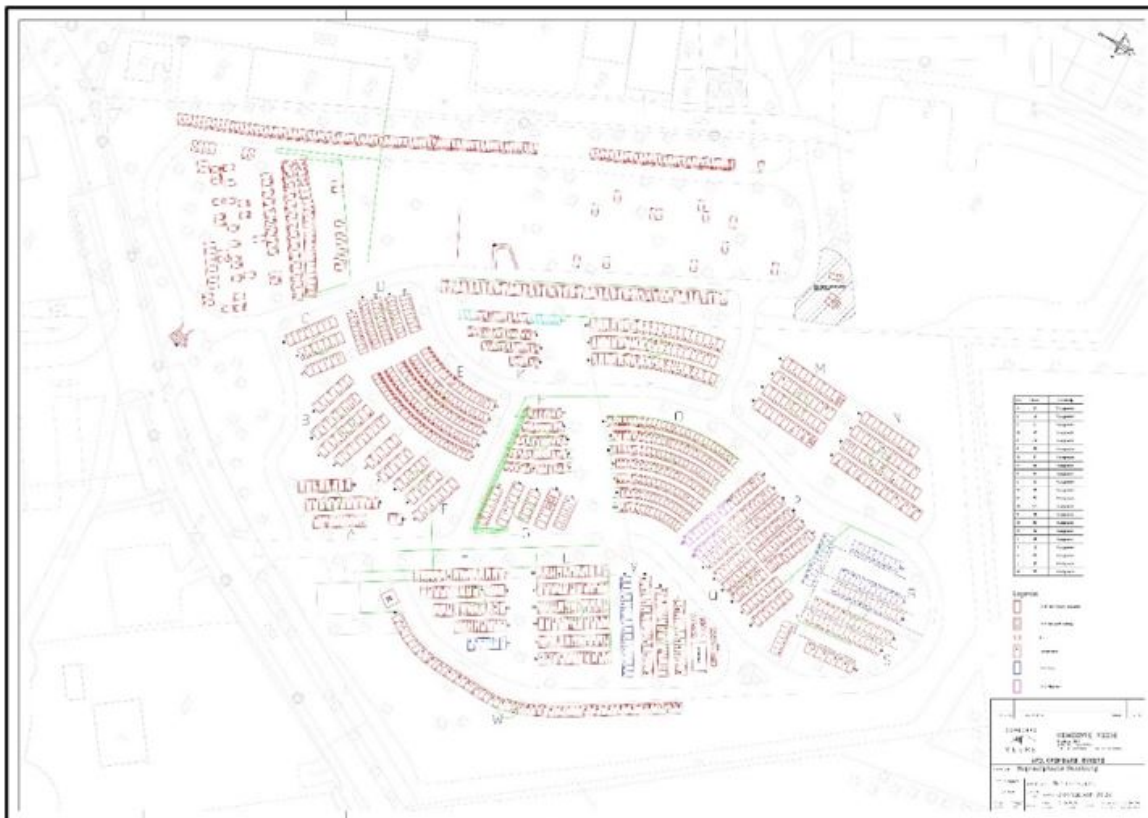
De begraafplaats Biggekerke is gelegen tussen de Zoutelandseweg en een weiland. Het perceel is langwerpig van vorm met aan de zijkant nog veel mogelijkheden tot uitbreiding. De begraafplaats is goed onderhouden.

- +Netjes verzorgde en sierlijke begraafplaats
- +Veel uitbreidingsmogelijkheden
- +Voldoende parkeergelegenheid
- Toegankelijkheid mindervaliden beperkt vanwege grindpaden
- Inrichting strooivelden vergt aandacht
- Geen plattegrond, vakaanduiding of bewegwijzering aanwezig

Capaciteit

Er zijn 129 vrije particuliere graven en 114 vrije algemene graven aanwezig. Per jaar worden er circa 7 graven uitgegeven. Als de uitgiftes hetzelfde blijven kan er nog 36 jaar worden begraven (tot 2059).

Begraafplaats Domburg

Kwaliteitsscan

De begraafplaats is ruim opgezet en heeft een parkachtige uitstraling. Er wordt nog actief begraven. Er is een urnenzuil aanwezig en de mogelijkheid tot verstrooien.

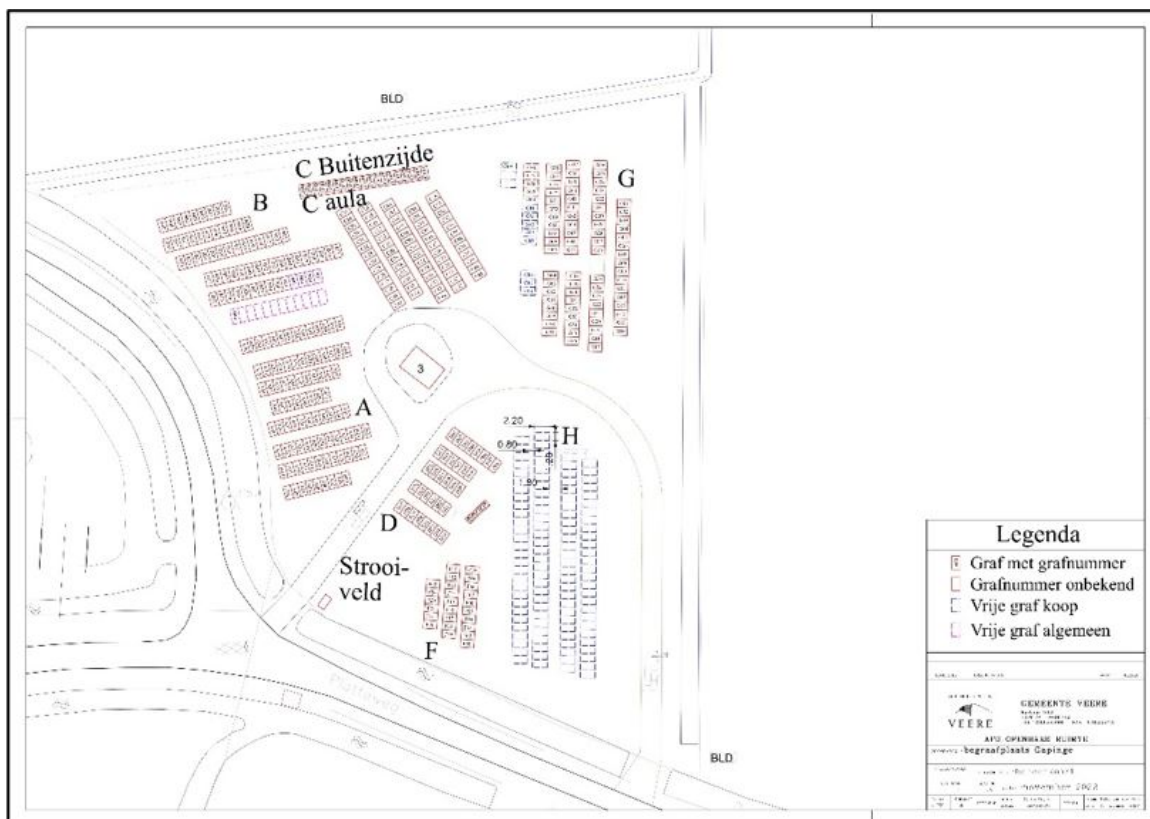
- + Netjes en verzorgde begraafplaats
- + Parkachtige, mooie begraafplaats
- + Moderne informatievoorziening

- Geen parkeergelegenheid

Capaciteit

Op de uitbreiding, eerste deel zijn 292 vrije particuliere graven en 310 vrije algemene graven aanwezig. Per jaar worden er gemiddeld 8 graven uitgegeven. Als de uitgiftes hetzelfde blijven kan er nog 72 jaar begraven blijven worden (tot 2095).

Begraafplaats Gapinge

Kwaliteitsscan

De begraafplaats Gapinge grenst aan de Schellachseweg en Platteweg. De begraafplaats bestaat uit verschillende velden die er stuk voor stuk netjes en verzorgd eruit zien. Echter zijn er nog verschillende velden waar nog niet op wordt begraven

- + Netjes en verzorgde begraafplaats
- + Verharde paden
- + Groene, rustgevende omgeving
- Slecht aangegeven en bereikbaar
- Inrichting asbestemmingen vergt aandacht

Capaciteit

Er zijn 122 vrije particuliere graven en 16 vrije algemene graven aanwezig. Per jaar worden er bijna 4 graven uitgegeven. Als de uitgiftes hetzelfde blijven kan er nog 35 jaar worden begraven (tot 2058).

Begraafplaats Grijpskerke

Kwaliteitsscan

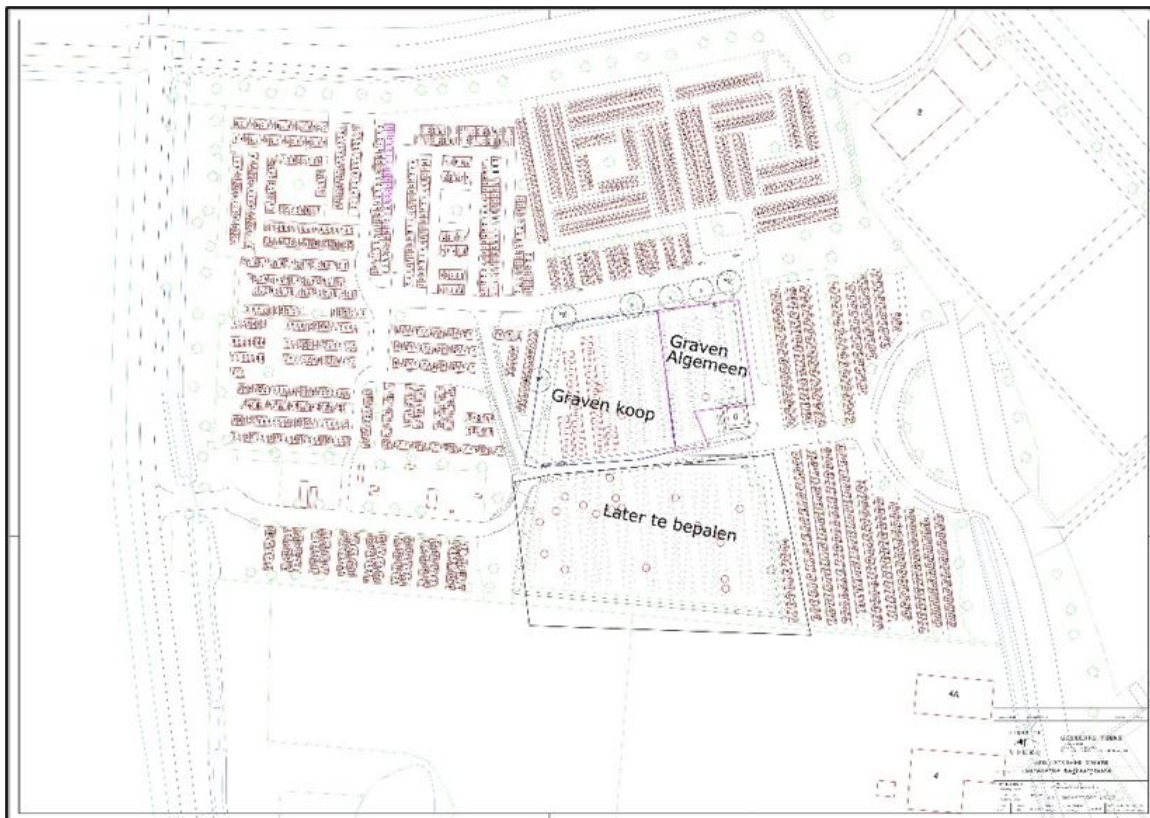
De begraafplaats Grijpskerke ligt aan de Loodholseseweg. De begraafplaats is ruim van opzet en heeft een groen uiterlijk. Er zijn enkele urnennissen aanwezig. De paden zijn voorzien van grind.

- + Groene, ruimtelijke begraafplaats
- + Grafnummering aanwezig
- + Strakke, rechte lijnen
- Toegankelijkheid mindervaliden beperkt vanwege grindpaden
- Parkeerplaats slecht aangegeven

Capaciteit

Er zijn 167 vrije particuliere graven en 101 vrije algemene graven aanwezig. Per jaar worden er circa 6 graven uitgegeven. Als de uitgiftes hetzelfde blijven kan er nog ongeveer 42 jaar worden begraven (tot 2065).

Begraafplaats Koudekerke

Kwaliteitsscan

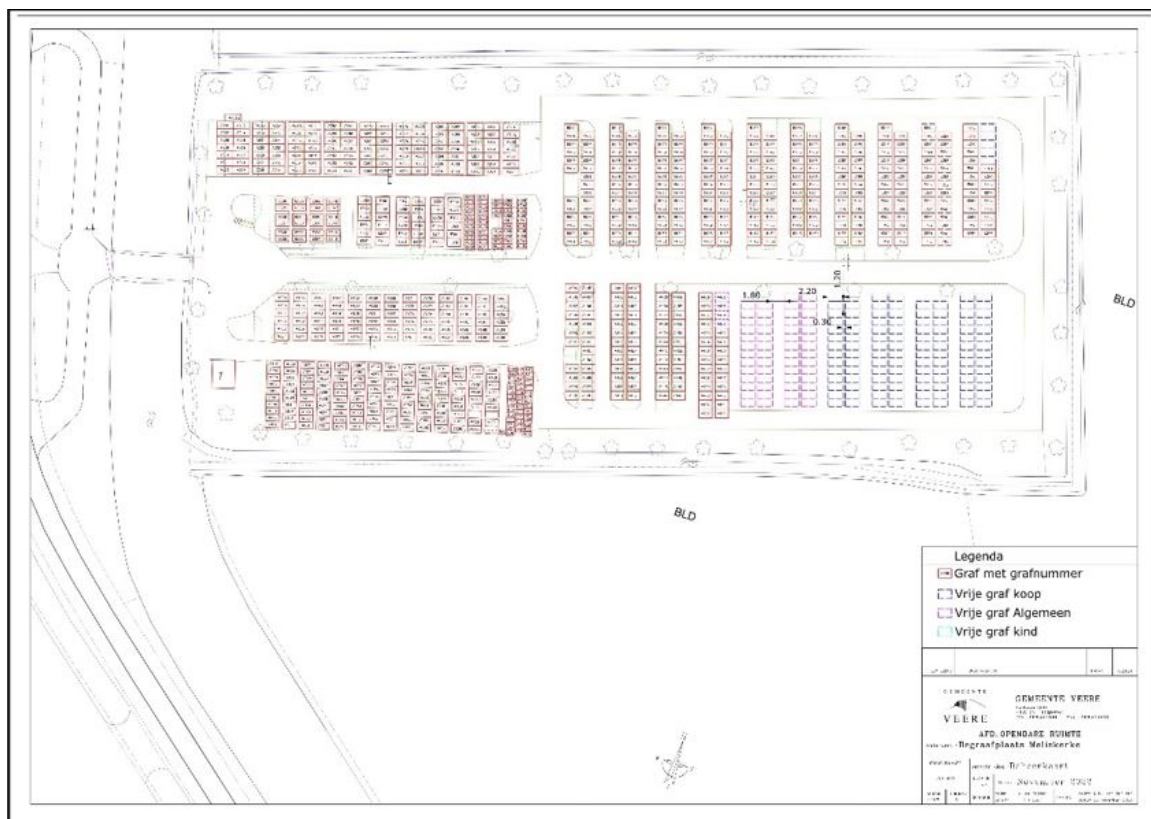
De begraafplaats in Koudekerke bestaat uit een oud en nieuw gedeelte. Er zijn veel bomen, maar het oude gedeelte heeft een licht en overzichtelijk karakter. Een deel van begraafplaats is reeds opgehoogd waardoor opnieuw begraafruimte is gecreëerd.

- + Groene, overzichtelijke begraafplaats
- + Grafnummering en vakaanduiding aanwezig
- + Voldoende parkeergelegenheid
- Toegankelijkheid mindervaliden beperkt vanwege grindpaden
- Locatie van de urnenmuur is onlogisch
- Plattegrond ontbreekt

Capaciteit

Er zijn 319 vrije particuliere graven aanwezig. Per jaar worden er circa 18 graven uitgegeven. Als de uitgiftes hetzelfde blijven kan er nog 18 jaar worden begraven (tot 2041).

Begraafplaats Meliskerke

Kwaliteitsscan

De begraafplaats Meliskerke is in 1927 geopend. De begraafplaats heeft een langwerpige vorm en er wordt nog actief begraven. Aan de linkerzijde van de begraafplaats is er nog volop capaciteit.

- + Netjes en verzorgde begraafplaats
- + Ruimtelijk opgezet
- + Groene, lichte omgeving
- Toegankelijkheid mindervaliden beperkt vanwege grindpaden
- Geen asbestemmingsmogelijkheden

Capaciteit

Er zijn 123 vrije particuliere graven en 58 vrije algemene graven aanwezig. Per jaar worden er circa 11 graven uitgegeven. Als de uitgiftes hetzelfde blijven kan er nog 17 jaar worden begraven (tot 2040).

Begraafplaats Oostkapelle

Kwaliteitsscan

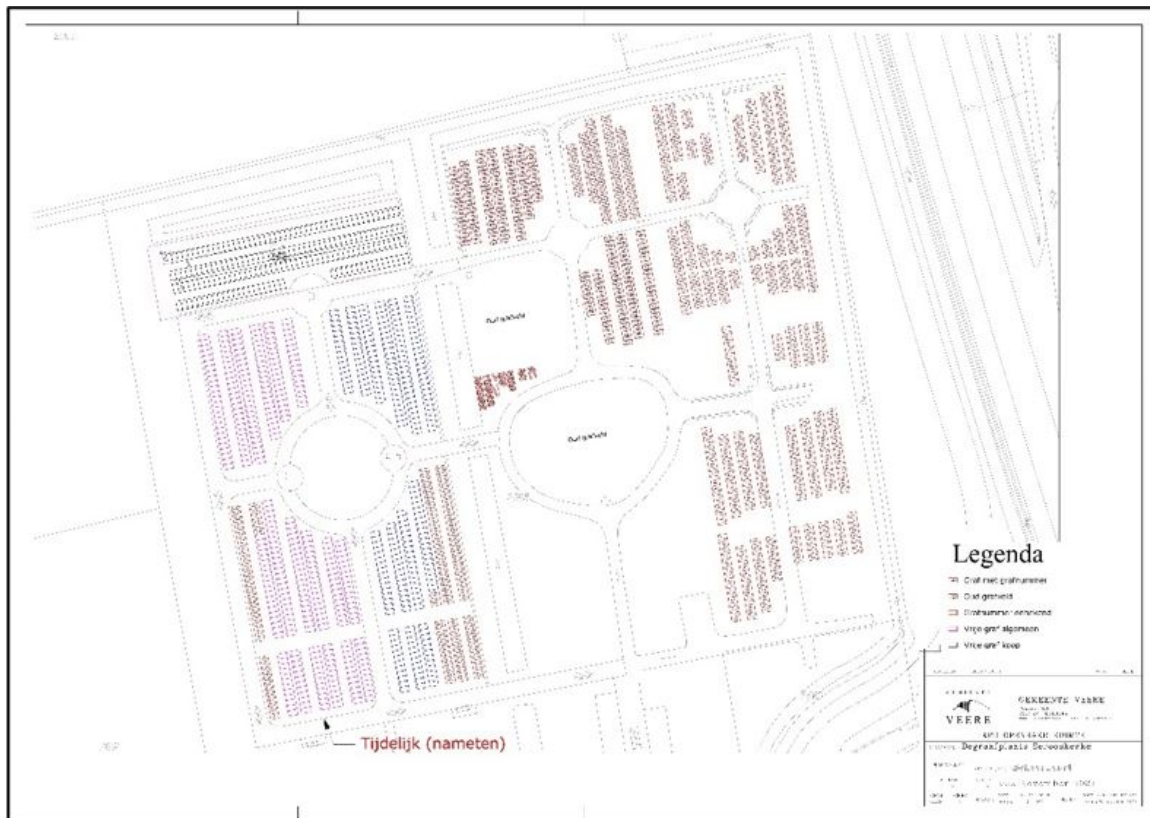
De begraafplaats Oostkapelle is gelegen aan de Noordweg in het centrum. De begraafplaats heeft een langgerekte vorm en een parkachtige uitstraling. Er wordt nog actief begraven op deze begraafplaats.

- + Netjes en verzorgde begraafplaats
- + Verschillende asbestemmingsmogelijkheden
- + Parkachtige begraafplaats
- Inrichting asbestemmingen vergt aandacht
- Geen plattegrond en bewegwijzering aanwezig

Capaciteit

Er zijn 58 vrije particuliere graven en 50 vrije algemene graven aanwezig. Per jaar worden er circa 23 graven uitgegeven. Als de uitgiftes hetzelfde blijven kan er nog 5 jaar worden begraven (tot 2028).

Begraafplaats Serooskerke

Kwaliteitsscan

De begraafplaats Serooskerke is gelegen aan de Vrouwenpolderseweg. De begraafplaats bestaat uit op het oog lege velden. Het uitbreidingsgedeelte is minimaal in gebruik. De begraafplaats ziet er netjes uit.

- + Netjes en verzorgde begraafplaats
- + Overdekt gedeelte
- + Strakke, rechte lijnen
- Geen asbestemmingsmogelijkheden
- Geen plattegrond, bewegwijzering, vakaanduiding en grafnummering aanwezig

Capaciteit

Er zijn 237 vrije particuliere graven en 328 vrije algemene graven aanwezig. Daarnaast is er nog een deel vrij waarvan nog niet bekend is hoeveel graven hier in de toekomst gemaakt kunnen worden. Per jaar worden er circa 12 graven uitgegeven. Als de uitgiftes hetzelfde blijven kan er nog 45 jaar worden begraven (tot 2068).

Begraafplaats Veere

Kwaliteitsscan

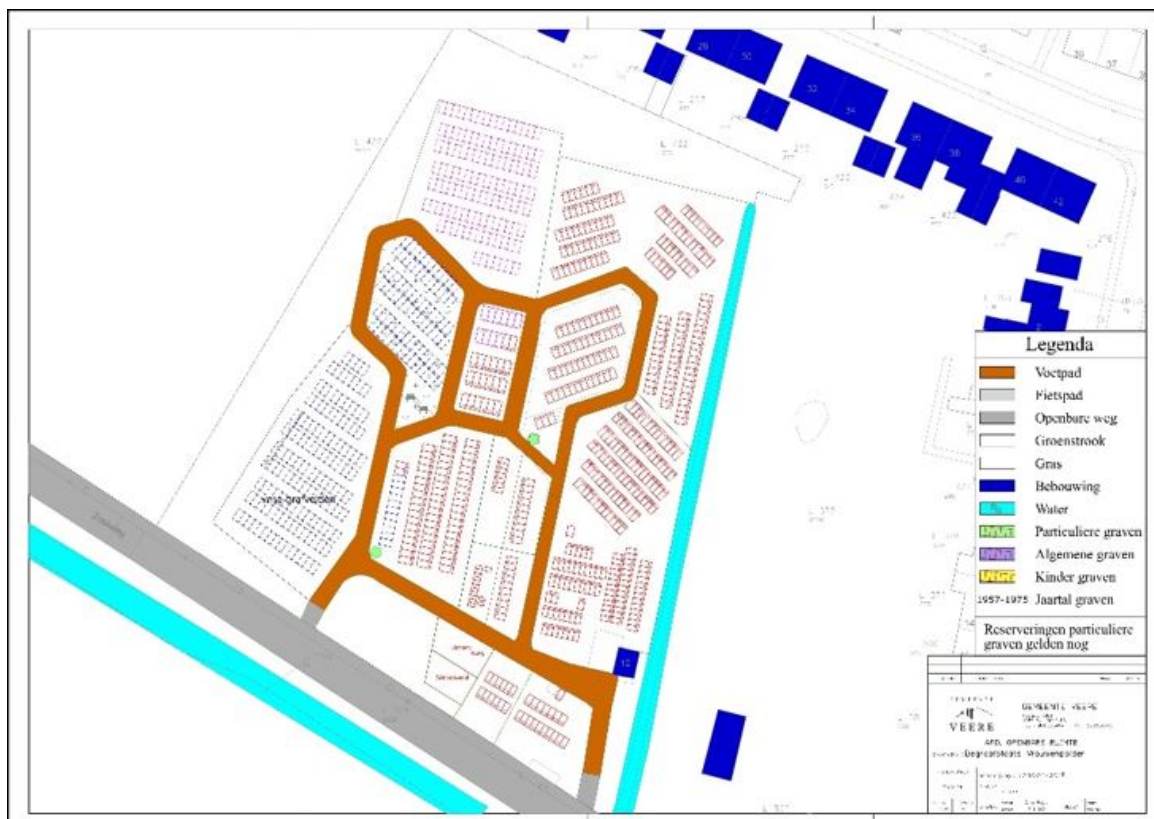
De begraafplaats in Veere is een relatief kleine begraafplaats en rondom afgezet met een haag. De begraafplaats is ruimtelijk opgezet met een geasfalteerd hoofdpad. Er is een schuilmogelijkheid. De begraafplaats oogt zeer netjes.

- + Parkeerplaatsen aanwezig
- + Goed onderhouden begraafplaats
- Huisnummer klopt niet, er is geen bewegwijzering

Capaciteit

Er zijn 143 vrije particuliere graven en 74 vrije algemene graven aanwezig. Per jaar worden er circa 10 graven uitgegeven. Als de uitgiftes hetzelfde blijven kan er nog 16 jaar worden begraven (tot 2039).

Begraafplaats Vrouwenpolder

Kwaliteitsscan

De begraafplaats Vrouwenpolder is gelegen aan de Zoekweg. Het gedeelte vooraan de begraafplaats is donkerder dan de achterzijde. De begraafplaats beschikt achteraan over een uitbreidingsgedeelte dat momenteel nog vrij is.

+Geasfalteerde paden

+Netjes en verzorgde begraafplaats

+ Strakke, rechte lijnen

- Geen parkeermogelijkheden

- Het voorste deel van de begraafplaats heeft een donkere uitstraling

- Inrichting asbestemmingen vergt aandacht

Capaciteit

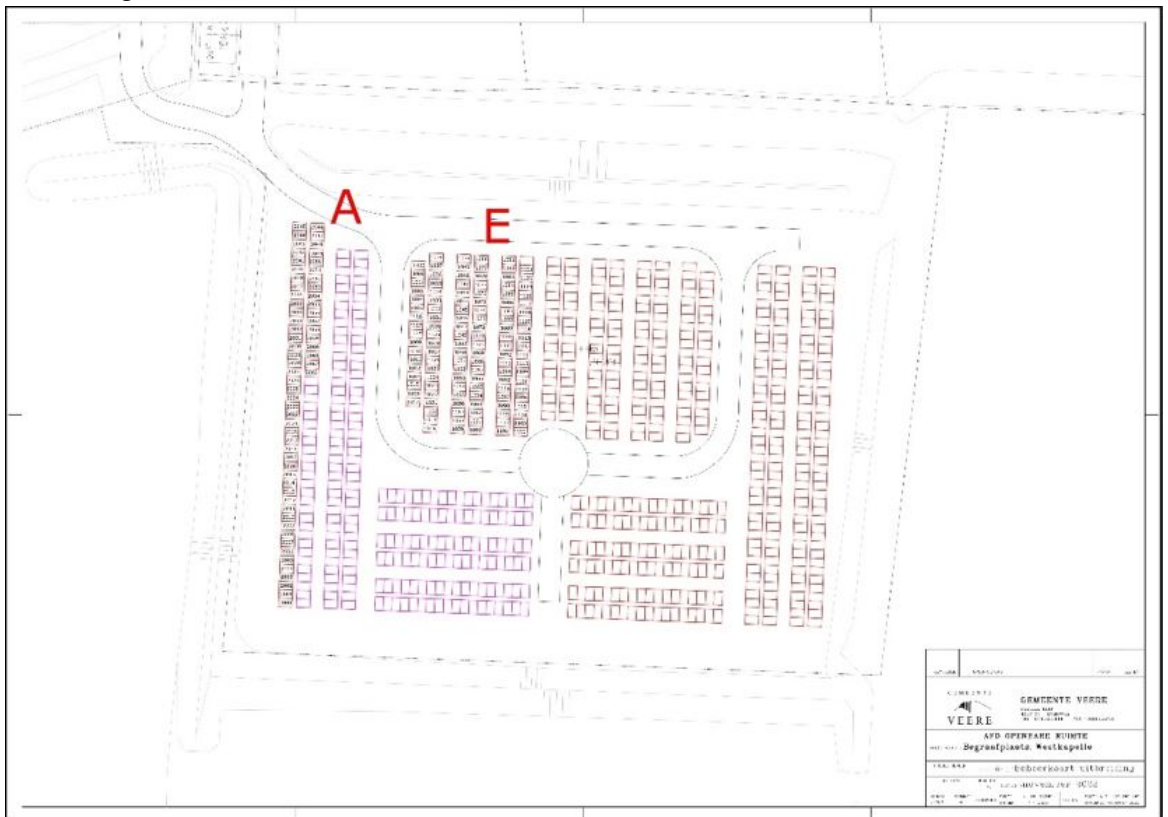
Er zijn 209 vrije particuliere graven en 127 vrije algemene graven aanwezig. Per jaar worden er circa 6 graven uitgegeven. Als de uitgiftes hetzelfde blijven kan er nog 54 jaar worden begraven (tot 2077).

Begraafplaats Westkapelle

Oude deel

Uitbreiding

Kwaliteitsscan

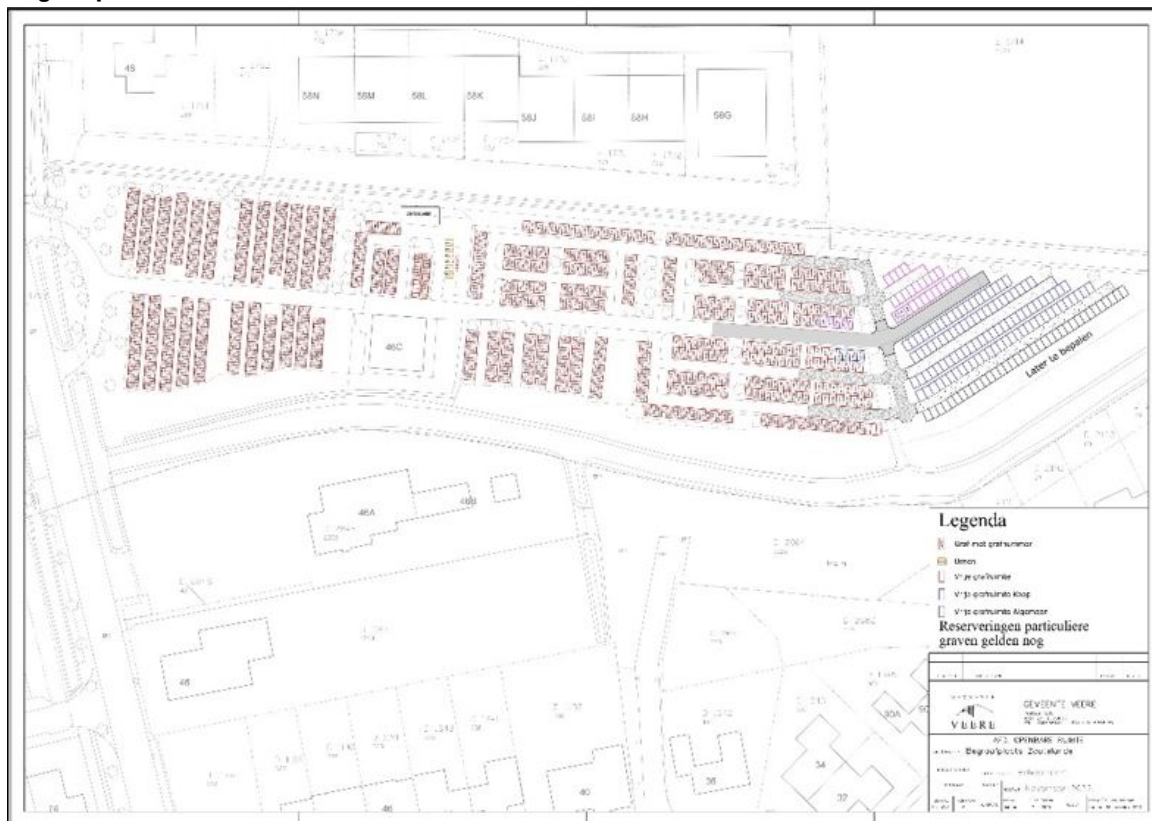
Begraafplaats Westkapelle is gelegen aan de Kerkweg, naast de vuurtoren. Op de begraafplaats is een groot monument aanwezig ter nagedachtenis aan de slachtoffers van de bombardementen van 1944. De begraafplaats beschikt nog over een groot uitbreidingsdeel achterin dat reeds in gebruik is genomen.
 +Netjes en verzorgde begraafplaats
 +Verhard hoofdpad

- + Strakke, rechte lijnen
- Inrichting asbestemmingen vergt aandacht
- Veel mos op de grindpaden

Capaciteit

Er zijn 442 vrije particuliere graven en 220 vrije algemene graven aanwezig. Per jaar worden er circa 21 graven uitgegeven. Als de uitgiftes hetzelfde blijven kan er nog 31 jaar worden begraven (tot 2054).

Begraafplaats Zoutelande

Kwaliteitsscan

De begraafplaats Zoutelande ligt aan de Westkapelseweg. De begraafplaats is voorzien van een verhard hoofdpad.

- + Verhard hoofdpad
- + Netjes en verzorgde begraafplaats
- + Grafnummering aanwezig
- Inrichting asbestemmingen vergt aandacht
- Geen parkeervoorziening aanwezig

Capaciteit

Er zijn 126 vrije particuliere graven en 23 vrije algemene graven aanwezig. Per jaar worden er circa 11 graven uitgegeven. Als de uitgiftes hetzelfde blijven kan er nog 13 jaar worden begraven (tot 2036).

Bijlage B. Kwaliteitsopname

Voorzieningen (aanwezigheid van)	Aa gtekerke	Bilgckerke	Domburg	Ga pinge	Gri jpkkerke	Koudekerke
Lijfstermijnen						
Grondkeldergraf vol waszemen	A	A	A	A	A	A
Grondgraven kinderen	A	A	A	A	A	A
Bovengronds graf						
Verzamelfgraf						
Foetusgraf						
Algemene graven	A	A	A	A	A	A
Afzettermijnen						
Urnengraf						
Urnemuur			A		A	A
Urnentuin						
Strooiveld	A	A				A
Typologie grafmonumenten						
Stoand	A	A	A	A	A	A
Stoand met tuinje	A	A	A	A	A	A
Liggend	A	A	A	A	A	A
Stoand liggend	A	A	A	A	A	A
Mausoleum/ tomb/ bouwenk						
Monument over meerdere graven	A	A	A	A	A	A
Meerdere typologieën per grafveld	A	A	A	A	A	A
Herdenkingsmonument		A	A			
Historische monumenten			A	S		S
Gebruik						
Ruimte om machinaal te delven	A	A	A	A	A	A
Toegankelijkheid mindervaliden	A	S	S	S	S	A
Logeplaatsen	A	A	A	A	A	A
Logeplaatsen in rijen	A	A	A	S	A	A
Aanluitend begraven	A	A	A	A	A	A
Voorzieningen						
Waterspunten	A	A		A	A	A
Afvalbakken	A	A	S	A	A	A
Bancken	A	A		A	A	A
Verlichting						
Graffumeraring	S				S	S
Publicatiebord				A		
Plaatsgrond						
Bewegwijzering						
Overdekte gedenkplaats		A	A	A	A	A
Openbaar toilet						
Aula						
Omgeving						
Parkervoorzieningen	S	S			A	A
Stoand omgevingsgeluid	S				S	S
Zichtbaarheid omgeving afgeschermd	S	S				
Gevoel veiligheid	A	A	A	A	A	A
Af te sluiten begraaftplaats	A	A	A	A	A	A
Uitstraling						
Open / lichte	A	A	A	A	A	A
Gesloten/donker						
Modern, strakke lijnen	A	A	A	A	A	A
Netjes en opgeruimd	A	A	A	A	A	A

	Aanwezig (A)
	Summier aanwezig (S)
	Niet aanwezig (NA)

Kwaliteit	Aagtekerke		Biggekerke		Dom burg		Gapinge		Grijpskerke		Koudekerke	
	TS	V	TS	V	TS	V	TS	V	TS	V	TS	V
Onderhoudskwaliteit graven												
Monumenten	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Grafbeplanting	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Grafvelden	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Urnenmuur	nvt	nvt	nvt	nvt	A	A	nvt	nvt	A	A	A	A
Urmentuin	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Strooiveld	nvt	nvt	A	A	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	A	A
Verzamelgraf	nvt	nvt	A	A	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	A	A
Historische graven	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Onderhoudskwaliteit begraafplaats												
Klinkerverharding	nvt	nvt	A	A	nvt	nvt	nvt	nvt	A	B	nvt	nvt
Tegelverharding	nvt	nvt	B	B	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Asfalt	nvt	nvt	A	A	nvt	nvt	B	A	nvt	nvt	nvt	nvt
Halfverharding	B	B	A	A	B	B	nvt	nvt	B	B	B	B
Bomen	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Hagen	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Sierheesters/rozen/vaste planten	A	A	A	A	A	A	A	B	A	A	B	B
Gazon	B	B	A	A	A	A	B	A	A	A	A	A
Gazonranden	B	B	B	A	A	A	A	A	B	B	A	A
Meubilair	A	B	B	B	nvt	nvt	B	B	nvt	nvt	nvt	nvt
Overige inrichting	nvt	nvt	nvt	nvt	A	A	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Inrichtingskwaliteit												
Vormgeving begraafplaats	A		A		A		A		A		A	
Materiaalgebruik	A		A		A		A		A		A	
Verharding	B		A		A		A		A		A	
Groen	A		A		A		A		A		A	
Meubilair	A		B		A		B		A		A	
Afmeting graven	A		A		A		A		A		A	
Eindeoordeel kwaliteit												
	A/B		A		A		A		A/B		A/B	

Legenda	
TS	Technische staat
V	Verzorging
a	A+ en A kwaliteit
b	B kwaliteit
c	C kwaliteit
nvt	Niet van toepassing

Kwaliteit	Meiskeerke		Oostkapelle		Serooskerke		Vee re		Vrouwenpolder		Westkapelle		Zoutelande	
<i>Onderhoudskwaliteit graven</i>	TS	V	TS	V	TS	V	TS	V	TS	V	TS	V	TS	V
Monumenten	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Grafbeplanting	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Grafvelden	B	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Urnenmuur	nvt	nvt	A	A	nvt	nvt	A	A	A	A	A	A	A	A
Urnentuin	nvt	nvt	A	A	nvt	nvt	nvt	nvt	A	A	nvt	nvt	B	B
Strooiveld	nvt	nvt	A	A	nvt	nvt	nvt	nvt	A	B	nvt	nvt	B	B
Verzamelgraf	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	A	A	nvt	nvt	nvt	nvt
Historische graven	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
<i>Onderhoudskwaliteit begraafplaats</i>	TS	V	TS	V	TS	V	TS	V	TS	V	TS	V	TS	V
Klinkerverharding	nvt	nvt	nvt	nvt	B	B	nvt	nvt	nvt	nvt	A	B	nvt	nvt
Tegelverharding	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	A	A	nvt	nvt
Asfalt	nvt	nvt	nvt	nvt	B	B	A	A	B	B	A	A	A	B
Halfverharding	B	B	A	A	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	B	B	A	B
Bomen	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Hagen	B	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Sierheesters/rozen/vaste planten	B	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Gazon	B	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Gazonranden	B	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B
Meubilair	B	B	nvt	nvt	nvt	nvt	A	A	nvt	nvt	A	A	B	B
Overige inrichting	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
<i>Inrichtingskwaliteit</i>	Meiskeerke		Oostkapelle		Serooskerke		Vee re		Vrouwenpolder		Westkapelle		Zoutelande	
Vormgeving begraafplaats	A		A		A		A		A		A		A	
Materiaalgebruik	A		A		A		A		A		A		B	
Verharding	A		A		A		A		B		A		B	
Groen	B		A		A		A		A		A		A	
Meubilair	B		A		A		A		nvt		A		B	
Afmeting graven	A		A		A		A		A		A		A	
Eindoordeel kwaliteit	Meiskeerke		Oostkapelle		Serooskerke		Vee re		Vrouwenpolder		Westkapelle		Zoutelande	
	B		A		A		A		A		A		A/B	

Legenda	
TS	Technische staat
V	Verzorging
a	A+ en A kwaliteit
b	B kwaliteit
c	C kwaliteit
nvt	Niet van toepassing